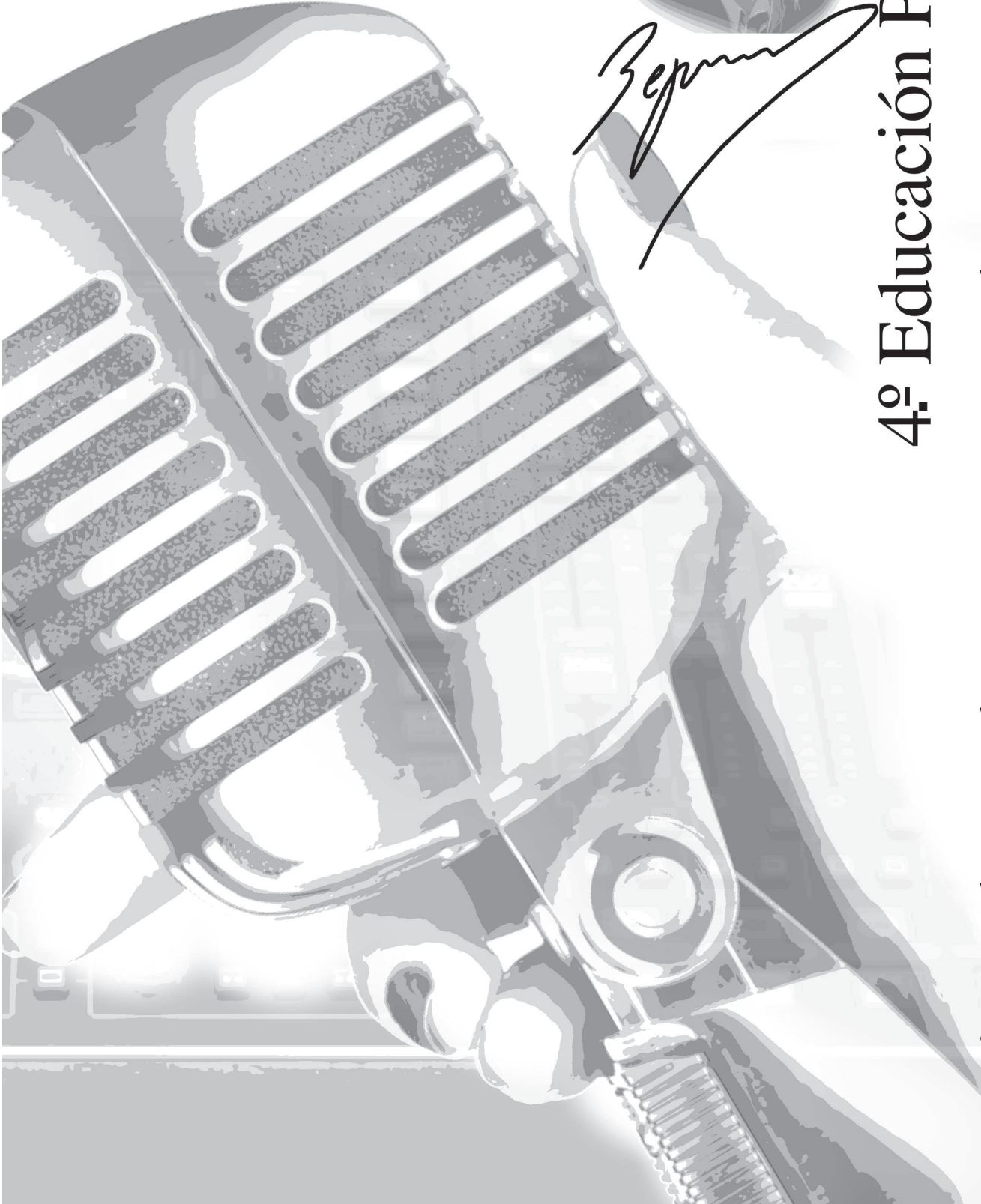

4º Educación Primaria

Día das letras galegas 2026

4.º EDUCACIÓN PRIMARIA

BIOGRAFÍA

Begoña Caamaño Rascado naceu o 14 de outubro de 1964, no barrio do Calvario, en Vigo.

Era a segunda de catro irmáns. Os seus primeiros estudos foron nun escola próxima á súa casa e despois pasou polo colexio Amor de Dios, facendo o bacharelato no instituto vigués Alexandre Bóveda.

Begoña, nunha foto escolar.
Arquivo familiar

Ingresou na Escola Universitaria, CEU, de Maxisterio, adscrita á Universidade de Vigo, na que remataría a carreira.

Dedicouse ao xornalismo e traballou na Radio Popular de Vigo, en Radio Noroeste e na Radio Galega, no programa *Trécolas*.

Tamén foi colaboradora dos xornais *A Nosa Terra*, *Tempos* e *Novas da Galiza*.

É autora de dous libros *Circe, ou o pracer do azul* e *Morgana en Esmelle*, publicados pola editorial Galaxia.

Polo seu labor e compromiso a favor da nosa lingua a Real Academia Galega dedícalle o Día das Letras 2026.

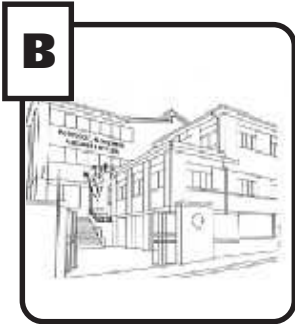

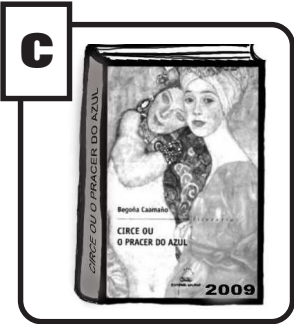
Begoña Caamaño Rascado
Arquivo familiar

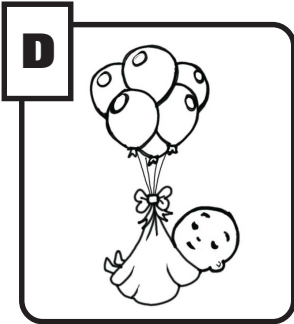
BEGOÑA CAAMAÑO. BIOGRAFÍA _____

1. Ponlle título a estes eventos da vida de Begoña Caamaño e ordénaos na liña do tempo.

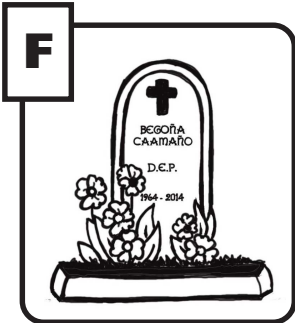

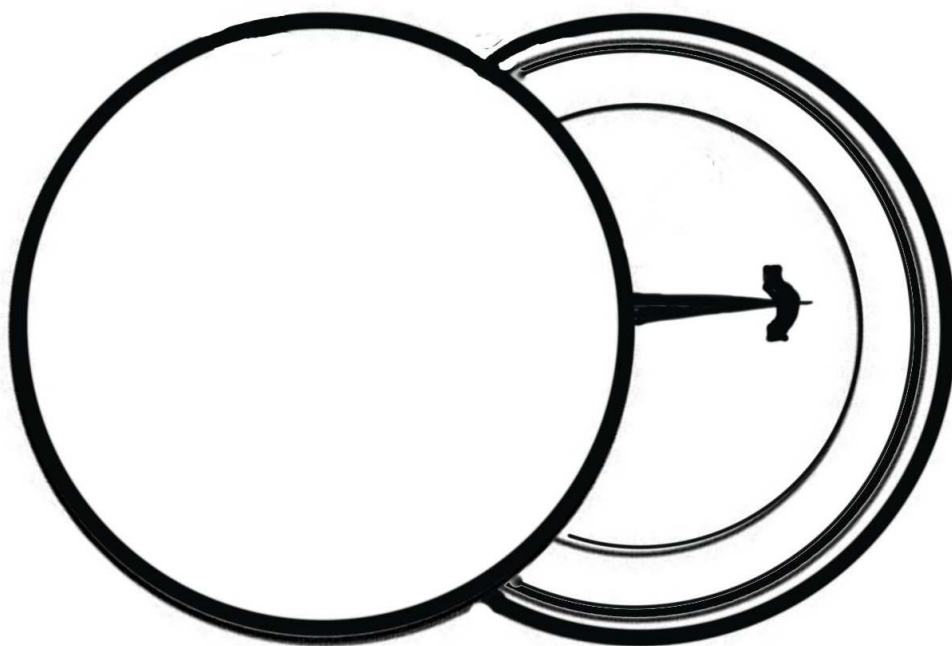
2. Lembra: un acróstico é un poema no que as letras iniciais, medias ou finais de cada verso, lidas en sentido vertical, forman un vocábulo ou expresión.

Luz que nace dos libros e voces,
Eco das historias que nos fixeron pobo,
Tesouros, palabras que gardan e agroman
Raíces nos tobos, erguendo
A lingua que non cala.
Semente dun futuro que agarda.

Agora fai ti un acróstico para “**BEGOÑA**” ou para “**GALEGAS**”.

3. Deseña unha chapa conmemorativa do Día das Letras 2026.

4. Busca a información e contesta.

Cal é a data de nacemento de Begoña Caamaño?

➤ _____

En que instituto estudou? ➤ _____

Que carreira universitaria estudou en Vigo?

➤ _____

Como se chamaba o programa da Radio Galega no que traballou?

➤ _____

Que é unha trécola?

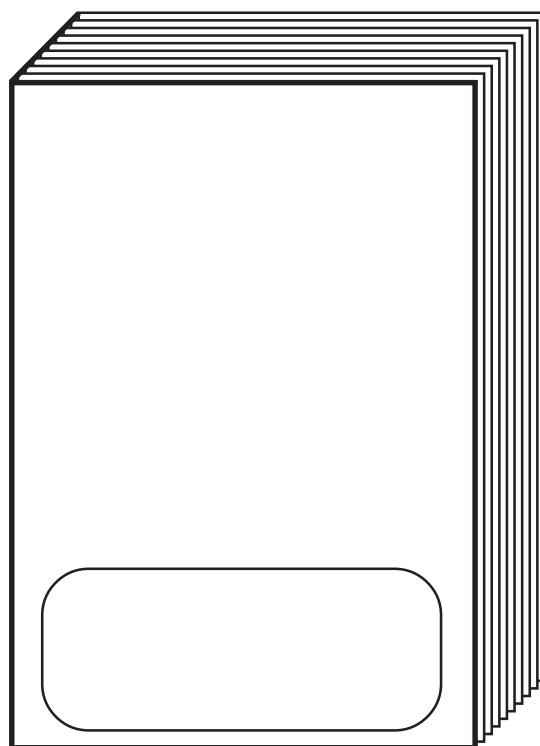
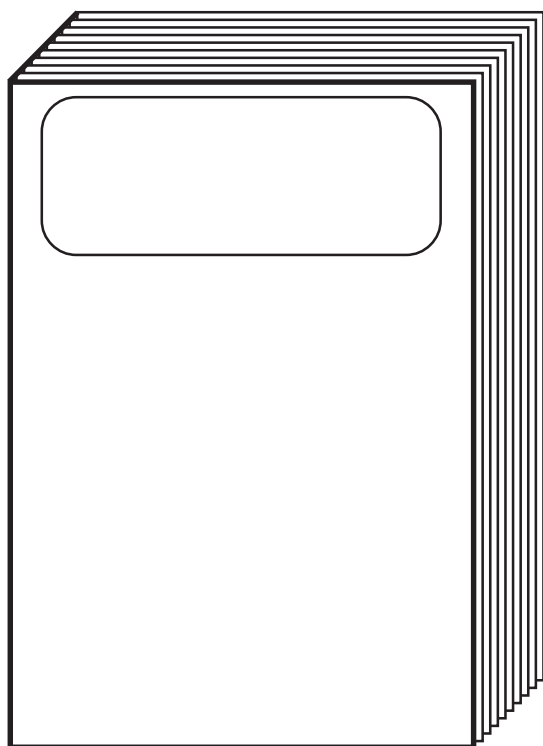
➤ _____

En que xornais colaborou?

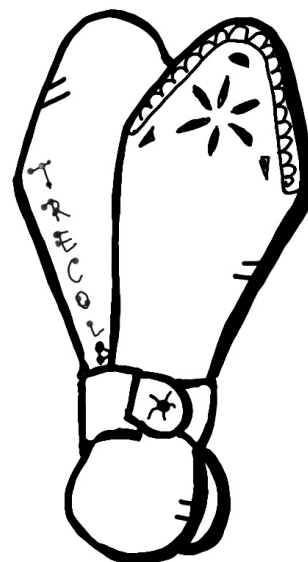
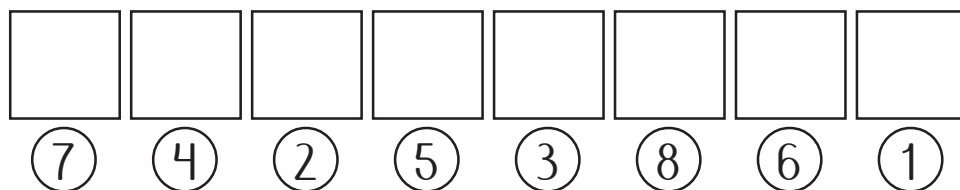
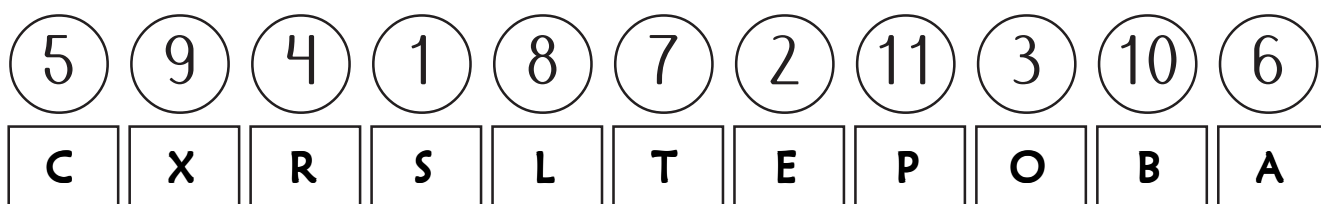
➤ _____

5. E agora toca escribir unha carta ou un poema dedicado a Begoña, agradecéndolle o seu traballo pola lingua e a cultura galega.

6. Escribiu dúas novelas. Ponlles ti os títulos e debuxa unha portada para cada unha.

7. Completa e descubrirás o nome do programa no que traballou Begoña Caamaño na Radio Galega:

8. Busca na sopa de letras estas palabras relacionadas coa vida de Begoña Caamaño.

CIRCE

CALVARIO

TRÉCOLAS
GALAXIA

ESMELLE
MAXISTERIO

XORNALISMO

9. Imos crear unha entrevista imaxinaria con Begoña. Un alumno ou alumna fará de Begoña e outro de xornalista. Co resultado podedes gravar un audio ou facer unha representación teatral.

Pregunta: _____

Begoña: _____

Pregunta: _____

Begoña: _____

Pregunta: _____

Begoña: _____

Pregunta: _____

Begoña: _____

10. Imaxina que es xornalista como Begoña e traballas na Radio Galega. Que tipo de programa che gustaría facer? Que seccións incluírías? Canto duraría? Prepara a túa idea para compartila e explicárllela aos teus compañeiros e compañeiras.

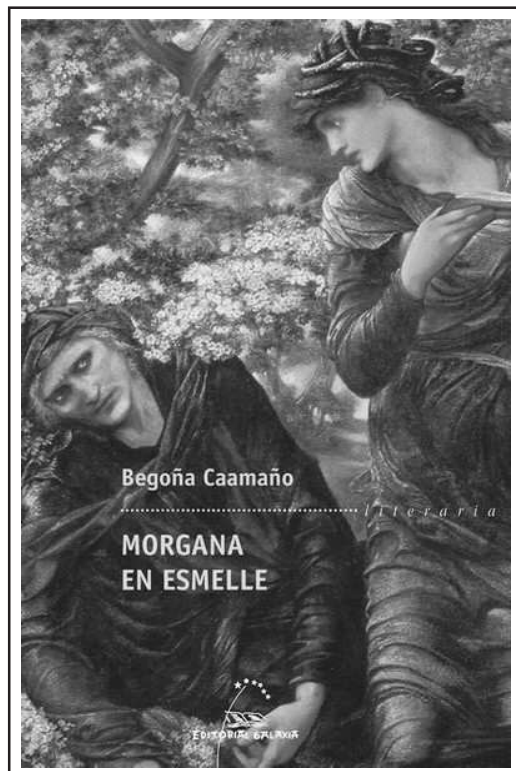
11. Se foses xornalista como Begoña, cal sería a noticia que che gustaría poder dar? Pensa nun titular que chame a atención e redacta unha pequena noticia. Inclúe unha imaxe.

--	---

TEXTO 9

MORGANA EN ESMELLE

Ao chegaren á extrema do bosque, Artur foi sinalando co dedo o percorrido da carreira. Atravesarían a fraga ata chegar a un regato que cruzarían para continuar pola panasqueira ata a entrada da aldea. Aló haberían de virar, e continuarían seguindo o camiño ao pé da lomba para despois volver atravesar a campa ata chegaren á ponticela do muíño. Esa sería a meta. Ao sinal convindo, partiron os dous á carreira. Na fraga, Morgana abaixouse sobre o lombo da súa cabalgadura e deixou que fose o animal quen buscase o camiño, sortean-do árbores, penedos e ramallos caídos.

BEGOÑA CAAMAÑO. A OBRA _____

1. Cales son os dous protagonistas do relato?

_____ e _____

2. Que foi o que sinalou Artur ao chegar á estrema do bosque?

3. Que ían atravesar na carreira? Arrodea.

A fraga O souto O piñeiral A carballeira

4. E cal era a súa meta? Colorea.

O regato da Camposa

A fonte do corgo

A ponticela do muíño

5. A quen deixou Morgana que buscase o camiño?

6. Que tres cousas sorteou o cabalo para chegar á meta? Colorea.

regatos

ramallos

árbores

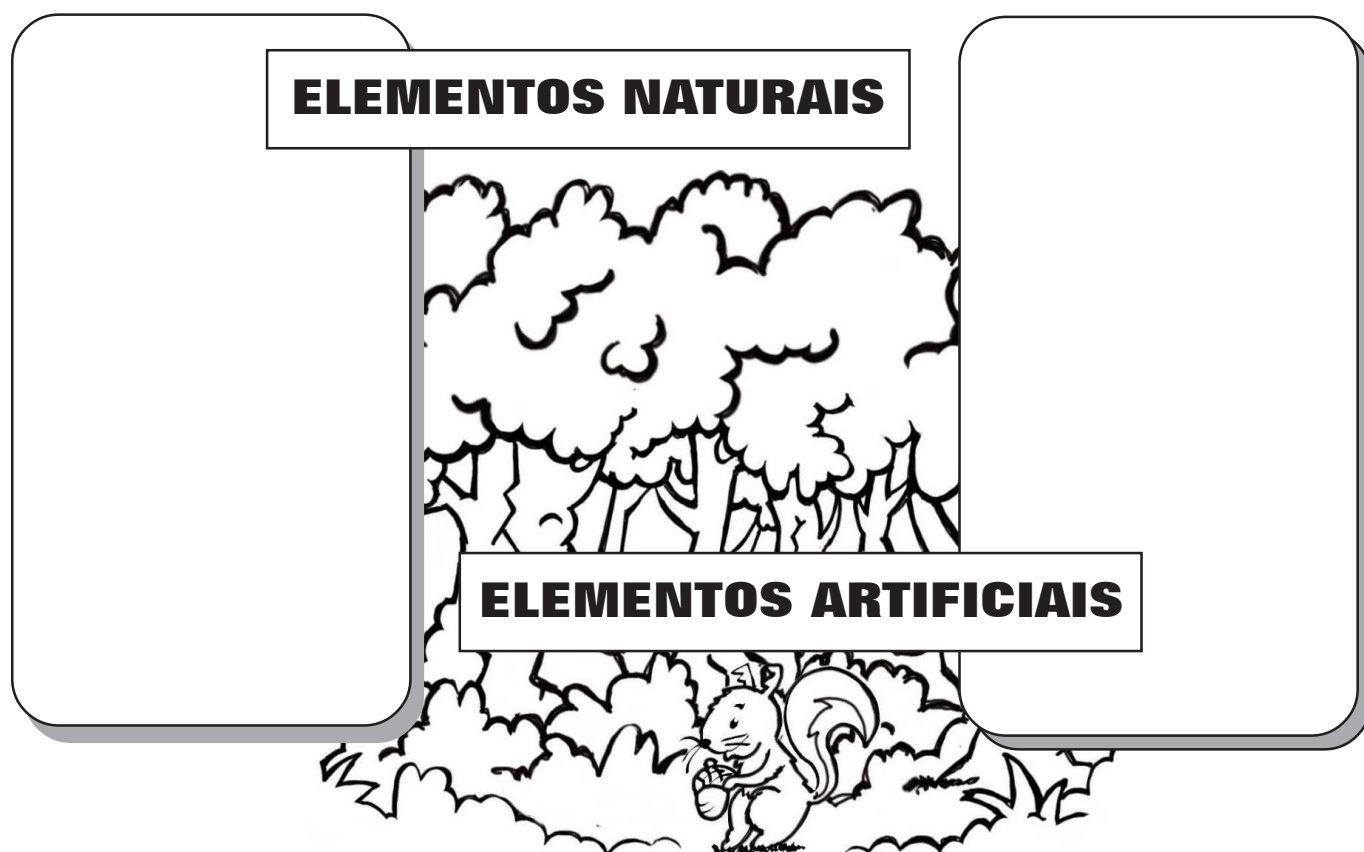
outeiros

penedos

fochancas

7. Divide estes elementos que aparecen na descrición entre elementos naturais e elementos feitos polo ser humano.

Fraga, río, muíño, lomba, ponticela, camiño, panasqueira, aldea, penedos, ramallos.

8. Busca no dicionario e fai unha frase con cada unha destas palabras.

-Lomba ➡ _____

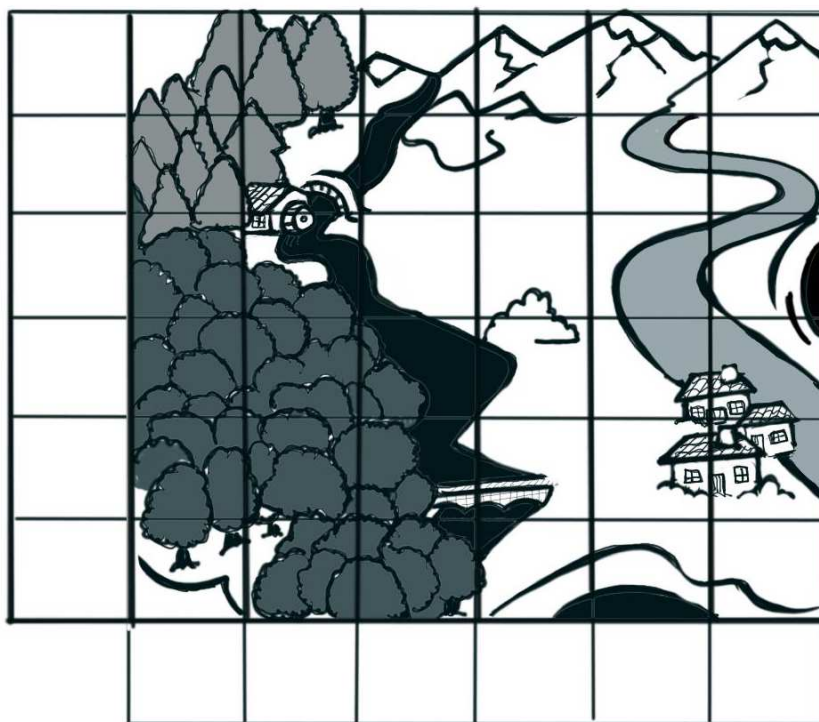
-Ponticela ➡ _____

-Panasqueira ➡ _____

-Penedo ➡ _____

-Abaixar ➡ _____

9. Convertemos a ilustración nun mapa de coordenadas. Observa e responde.

⇒ Que aparece na coordenada B2? _____

⇒ Que elemento está en C3? _____

⇒ Cal é a coordenada do muíño? _____

⇒ En que fila aparece a aldea por primeira vez? _____

⇒ Se partes de E1 e avanzas dous cadrados ao leste, onde chegas? _____

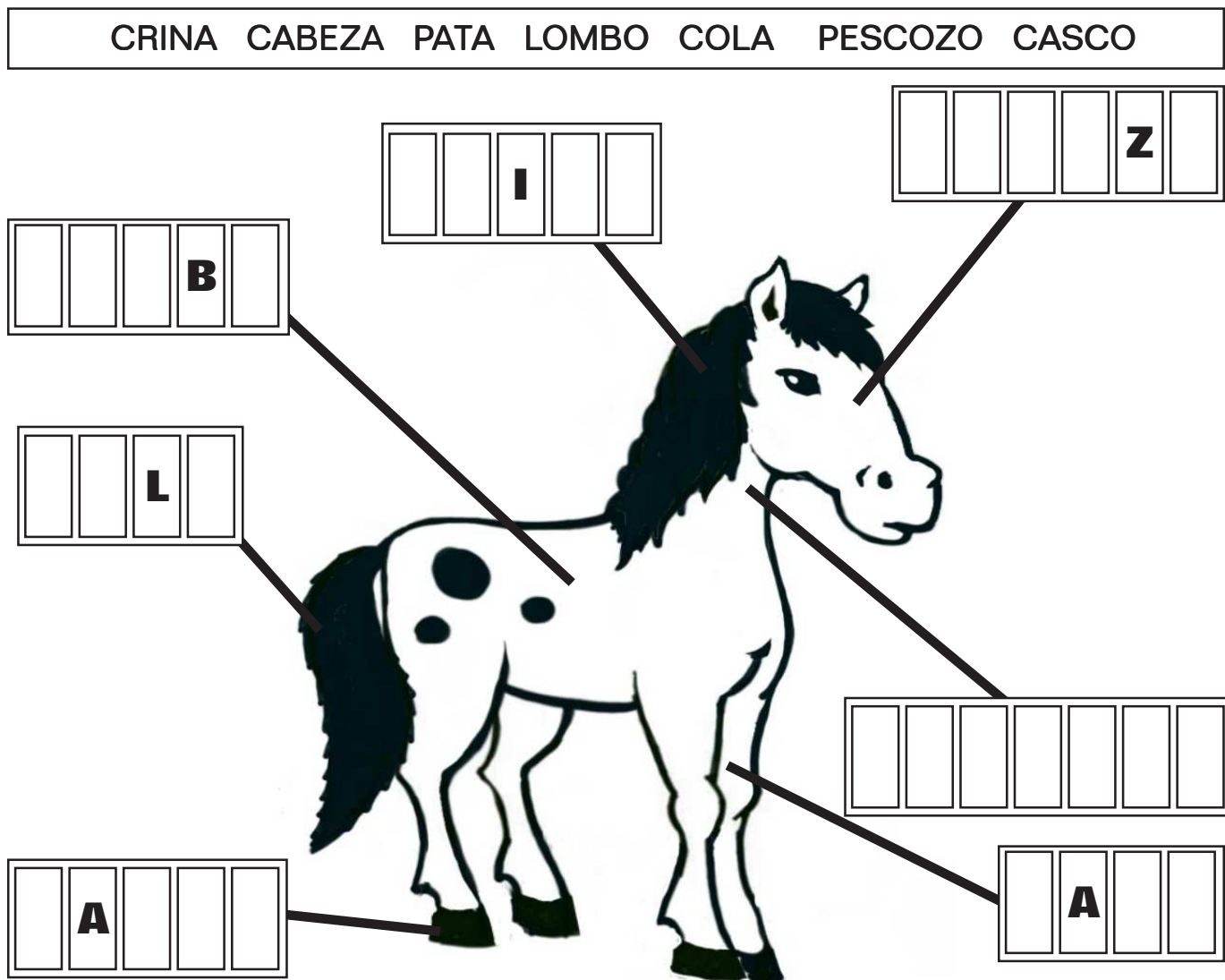
⇒ Se estás en D2, cara onde tes que mover un cuadrante para chegar ao río? _____

⇒ Alguén perdeu un chapeu en F3, que hai ao seu redor? _____

⇒ Un lume arrasou $\frac{1}{3}$ da superficie da fraga. Cantos cuadrantes quedaron sen árbores? _____

⇒ Os aldeáns necesitan auga. En que coordenada está o punto do río máis próximo á aldea? _____

10. Morgana viaxaba en cabalo. Saberías colocar as partes do cabalo neste debuxo?

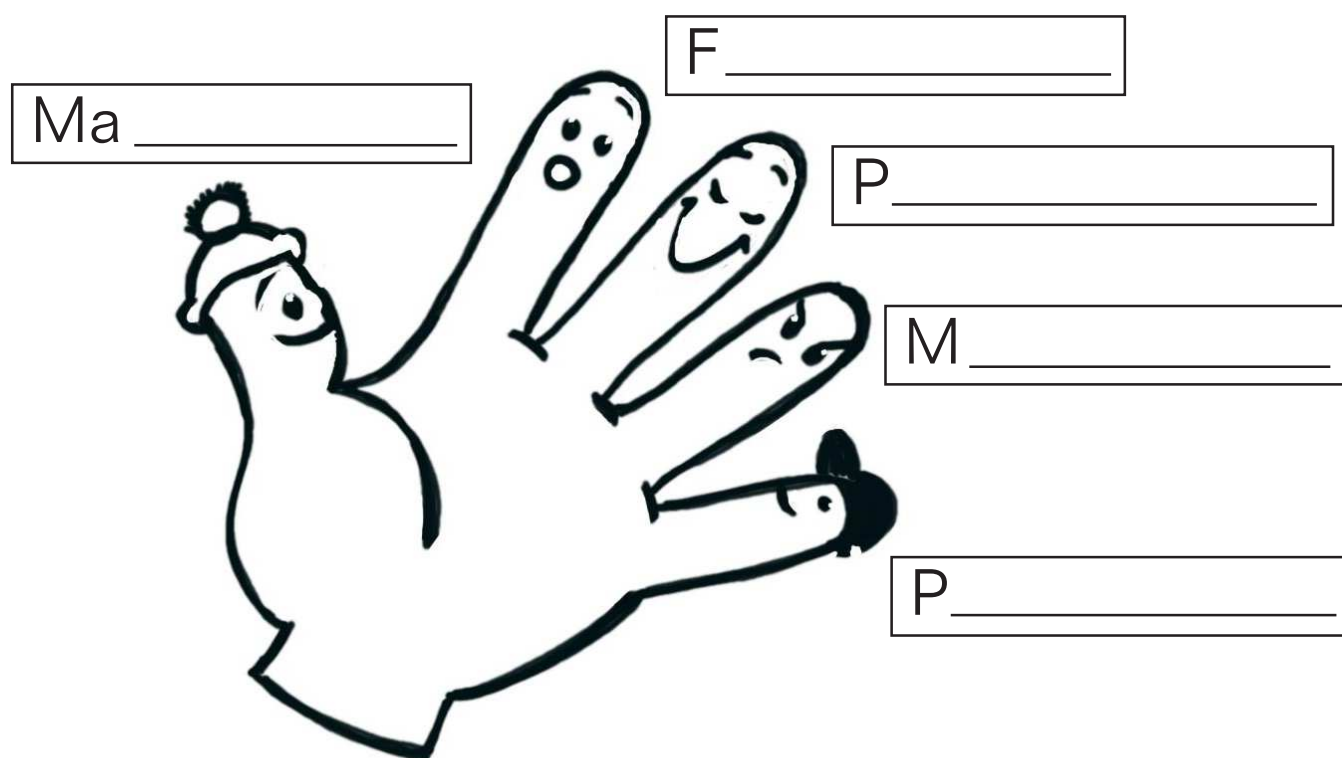
11. Os substantivos poden ser de moitas clases. No texto temos case de todo! Só nos queda un! Descubre o que falta e completa os demais.

- INDIVIDUAL** ➤ _____
- COLECTIVO** ➤ _____
- MASCULINO** ➤ _____
- FEMININO** ➤ _____
- COMÚN**..... ➤ _____
- PROPIO**..... ➤ _____
- CONCRETO** ➤ _____
- ABSTRACTO**..... ➤ _____

12. Artur sinalou co dedo, pero non pon con cal deles. Sabes que cada dedo se coñece por un nome? Serías quen de emparellar cada dedo da man co seu nome correspondente?

**FURABOLOS [Índice] PAI DE TODOS [Medio]
MATAPIOLLOS [Polgar] MEDIANIÑO [Anular]
PEQUENIÑO [Maimiño]**

13. En Galicia temos moitas expresións ou frases feitas que enriquecen a expresión oral e escrita.

Aquí, por exemplo, que fala de cabalos, poderíamos empregar «Púxote aos pés dos cabalos» que significa que che puxo nunha situación incómoda ou de desprestixio.

Emparella as seguintes frases feitas co seu significado:

Ía con pés de chumbo ●

Falar polos cóbados ●

Tarde piaches ●

Poñerse as pilas ●

Caer da burra ●

● **Falar moito**

● **Con coidado**

● **Espelir**

● **Darse conta de algo**

● **Chegar tarde**

14. Para orientarse na natureza antes non había GPS nin compás. Pero nós imos facilitar as cousas introducindo uns códigos. Axuda a Morgana a cruzar o bosque seguindo estes códigos.

					META

1º → 2	4º → 3	7º → 2
2º → 2	5º → 3	8º → 3
3º → 2	6º → 4	

15. No texto podemos atopar ata vinte verbos, que denotan que hai moita acción na historia.

Clasifícaos segundo a súa conxugación.

1ª _____

2ª _____

3ª _____

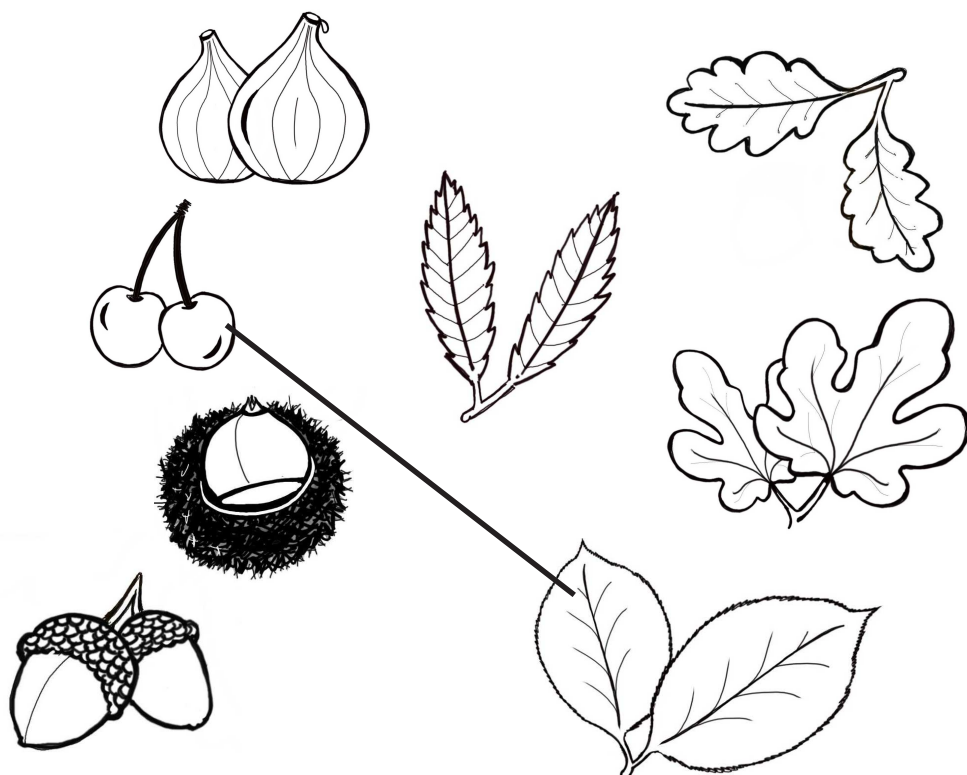
16. No texto tamén se fala de árbores. En Galicia, ademais de eucaliptos, hai outras árbores que podemos atopar nos bosques. Serías quen de unir a folla coa súa árbore e co seu froito?

CASTIÑEIRO

CARBALLO

FIGUEIRA

CERDEIRA

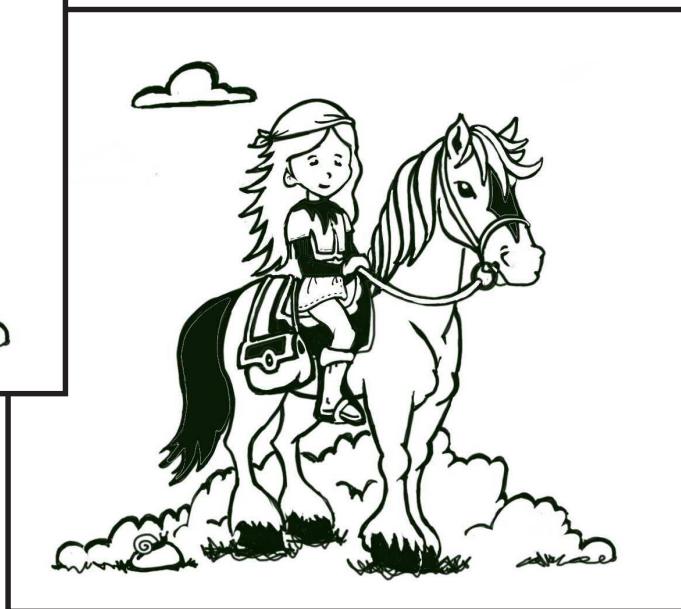
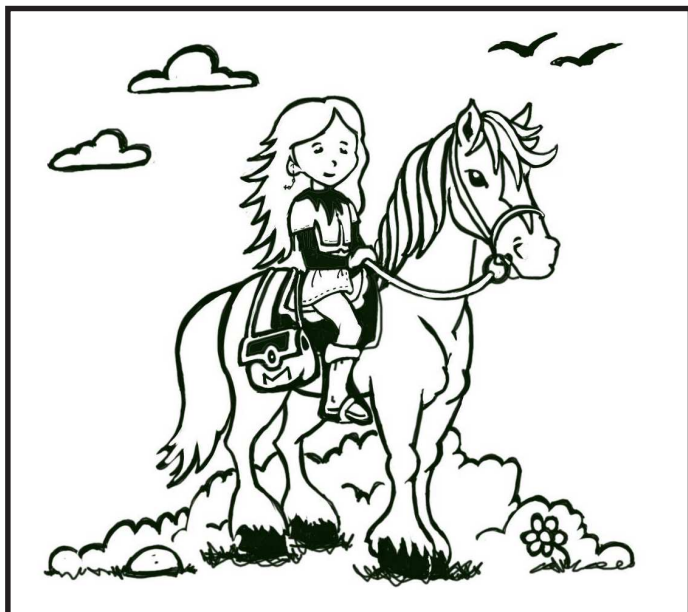

17. Os cabalos empregábanse naquela época para practicamente todo. Descubre na seguinte sopa de letras cinco usos habituais.

CAZA
GUERRA
TRANSPORTE
ENTRETENIMENTO
AGRÍCOLA

18. Atopa as nove diferenzas.

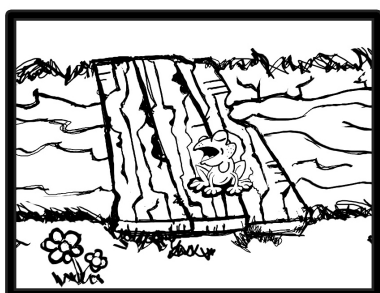
19. É probable que haxa algunhas palabras do texto que descoñezas. Intenta unir cada palabra co seu significado. Se non es capaz, podes utilizar o dicionario.

PANASQUEIRA ●

LOMBA ●

FRAGA ●

PONTICELA ●

Ponte pequena e estreita, de
● madeira ou pedra e de construción simple.

Extensión de monte con moita
● vexetación que na súa maior parte medra espontaneamente.

● Terreo onde medra o panasco (herba áspera)

● Pequena elevación do terreo de pouca extensión.

Estes recursos didácticos, elaborados polos Grupos deTrabalho integrantes do Seminario Galán, sobre a figura da xornalista e escritora Begoña Caamaño, homenaxeada no Día das Letras Galegas 2026, están dirixidos ao alumnado de educación infantil e primaria, e son presentados nun formato compatible cos medios habituais de impresión presentes nos centros de ensino.

www.seminariogalan.org

 Seminario Galán

